

Kontrollutvalget i Porsanger kommune

Møte nr. 1/2020
10. juni 2020

Arkivkode
4/1 10
Journalnr.
2020/10107-8

I N N S T I L L I N G

Sak 9/20

RAPPORT FORVALTNINGSREVISJON «MOBBING I GRUNNSKOLEN»

Saksbehandler: Kate M Larsen

Vedlegg:

Rapport forvaltningsrevisjon «Mobbing i grunnskolen» mottatt 29. april 2020.

Bakgrunn:

Bakgrunnen for denne rapporten er *Plan for forvaltningsrevisjon 2017–2020*, vedtatt av kommunestyret i Porsanger kommune 8. desember 2016 (sak 92/16).
Kontrollutvalget vedtok oppstart 1. juni 2017 i sak 9/17.

Formål

Formålet med prosjektet har vært å belyse i hvilken grad skolene i Porsanger kommune overholder opplæringslovens krav med henhold til å forebygge, avdekke og bekjempe mobbing. Undersøkelsen omfatter i hvilken grad skolene oppfyller lovens aktivitetsplikt, herunder også elevenes rett til et trygt og godt skolemiljø.

Problemstillinger

Undersøkelsen er gjennomført på bakgrunn i én hovedproblemstilling, vedtatt av kontrollutvalget i Porsanger kommune 1. juni 2017 (sak 09/17):

I hvilken grad arbeider skolene i Porsanger kommune med å forebygge, avdekke og bekjempe mobbing?

I kontrollutvalgets vedtak overlot utvalget til revisjonen å utarbeide eventuelle underproblemstillinger. Revisjonen har på bakgrunn av dette utarbeidet følgende underproblemstillinger:

- Har skolene i Porsanger kommune systemer og rutiner for å forebygge mobbing?

- Har skolene i Porsanger kommune systemer og rutiner for å avdekke mobbing?
- I hvilken grad følger skolene i Porsanger kommune opp mobbesaker?

Avgrensing

Oppstarts vedtak i kontrollutvalget sak 9/17 sies følgende: «Revisjonen vil ikke undersøke alle grunnskolenes i kommunen, men foreta et utvalg for nærmere undersøkelser. Undersøkelsen vil være på et systemnivå, og vi vil derfor ikke gå inn i enkeltsaker. Revisjonens undersøkelse vil ikke ta for seg årsaken til mobbing.»

Rapporten (s. 5-6) viser revisjonens avgrensninger i rapporten. «Undersøkelsen er i henhold til kontrollutvalgets vedtak avgrenset til å gjelde forebygging, avdekning og bekjempelse av mobbing. Andre krenkelser skulle i henhold til ordlyden ikke vært omfattet.

Mobbing blir av Olweus definert som adferd som er ment å skade eller påføre andre personer ubehag. Definisjonen innebærer at adferden skal være *bevisst*, ha en viss grad av *gjentakelse* og *ubalanse* i makt. Begrepet mobbing blir imidlertid i dagligtalen ofte brukt som et samlebegrep på flere forhold som faller utenfor denne definisjonen, men som likevel påvirker elevenes psykososiale miljø. Opplæringsloven § 9 A-2 fastslår at den enkelte elev har krav på et «trygt og godt skolemiljø», mens § 9 A-4 pålegger skolene en aktivitetsplikt for å sikre at kravet blir oppfylt. Aktivitetsplikten er generell i den forstand at den inntrer allerede når det er mistanke om at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Selv om §§ 9 A-3 til 9 A-5 også nevner mobbing som eksempel på krenkelse som omfattes av bestemmelsene, har loven ikke egne særregler for håndtering av mobbing.

Siden loven stiller samme krav til system og oppfølging av mindre alvorlige krenkelser som for mobbing, har revisjonen valgt å gjennomføre undersøkelsen som en systemrevisjon av skolenes aktivitetsplikt.

Undersøkelsen gjennomføres som nevnt som en systemrevisjon med fokus på skolene system og rutiner for å forebygge, avdekke og bekjempe mobbing, slik at elevene får oppfylt lovens krav om et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Det innebærer at revisjonen ikke har sett nærmere på alle forhold ved skolenes håndtering av enkeltsaker, som for eksempel faktavurderinger eller valg av tiltak.

Det er de utvalgte skolenes praksis ved håndtering av mobbing og krenkelser etter ikrafttredelse av nytt kapittel 9A i opplæringsloven (fra 01.08.2017), som er gjenstand for vurdering.

Dokumentert praksis blir vurdert opp mot problemstillingene og revisjonskriteriene for denne».

Konklusjoner fra rapporten

Revisor har konkludert med at de to skolene som er omfattet av undersøkelsen - på undersøkelsestidspunktet - har et system for å forebygge, avdekke og følge opp mobbesaker som tilfredsstillende oppfyller opplæringslovens krav.

Revisjonens anbefalinger

Kommunen bør fortsette sitt gode arbeid med å forebygge, ajourføre rutiner og følge opp mobbetilfeller som blir avdekket.

Siden kontaktlærerne ved barneskolen ikke oppfatter det forebyggende arbeidet som gjennomgående systematisk, vil vi anbefale kommunen å vurdere dette punktet nærmere. Det samme gjelder skolens oppfølging av ansatte som av forskjellige grunner er fraværende når opplæring foretas.

Sekretariatets vurdering:

Problemstillingen:

Etter sekretariatets vurdering er problemstillingen i tråd med kontrollutvalgets bestilling, samt at det ble gitt fullmakt til revisjonen å utarbeide underproblemstillinger.

Avgrensning:

Sekretariatet vurderer revisjonens avgrensning som en naturlig vinkling ut fra formålet i rapporten og i tråd med kontrollutvalgets vedtatte avgrensning i sak 9/17.

Vedrørende revisjonens anbefalinger:

Sekretariatet vurderer at revisjonens anbefalinger i rapporten kan være et viktig verktøy å ta med seg inn i det videre arbeidet, og i henhold til RSK 001 pkt. 34 bør revisor gi anbefalinger der det er hensiktsmessig.

Kontradiksjon:

Rapporten har vært forelagt administrasjonssjefen til uttalelse og lovens krav vedrørende kontradiksjon anses dermed å være oppfylt.

Sekretariatets tilrådning

1. Kontrollutvalget viser til rapporten «Mobbing i grunnskolen» utarbeidet av Vest-Finnmark kommunerevisjon IKS. Kontrollutvalget tar opplysningene og konklusjonen i rapporten til orientering og slutter seg til anbefalingene som gis i den.
2. Kontrollutvalget oversender saken til kommunestyret med følgende innstilling:

Kommunestyret tar opplysningene og konklusjonen i forvaltningsrevisjonsrapporten «Mobbing i grunnskolen» til orientering, og slutter seg til rapportens anbefalinger.

Kommunestyret ber administrasjonssjef sørge for oppfølging av rapportens anbefalinger, herunder:

- Kommunen bør fortsette sitt gode arbeid med å forebygge, ajourføre rutiner og følge opp mobbetilfeller som blir avdekket.
- Siden kontaktlærerne ved barneskolen ikke oppfatter det forebyggende arbeidet som gjennomgående systematisk, vil vi anbefale kommunen å vurdere dette punktet nærmere.
- Det samme gjelder skolens oppfølging av ansatte som av forskjellige grunner er fraværende når opplæring foretas.